

Information från avelskommittén i SÄK

Åsa Juberget och Joachim Gunnarsson

Årsmöte 2023-03-27

Inavelsdepression

- Negativa effekter av inavel som huvudsakligen påverkar egenskaper förknippade med reproduktion och överlevnad, s.k. fitnessegenskaper.
- Kan ge minskad fruktsamhet hos föräldradjuret samt försämrad livskraft och tillväxt hos valparna. (Tikar går tomma och valpar är dödfödda.)
- En påtaglig effekt är minskad kullstorlek.

- Under 2022 fick 12 tikar i Norge förslag på hanar men endast 4 kullar föddes. Det finns flera orsaker för de övriga 8 tikarna, att de inte låter sig paras, att de går tomma och även några som inte hade möjlighet att åka till hanen.

Effektiv Avelsbas (Ne)

Svensk Vit Älghund

Beräknad på S-registrerade hundar.

Uteslutna= föräldrar som uteslutits ur avel

Beräkningsdatum = 2022-05-09

Period	Uteslutna ur avel	Alla		Beräknade		Avelsbas (Ne)		Inavel %	Max. antal Valpar	Rek. antal Valpar
		Kullar	Valpar	Kullar	Valpar	Utnyttjad	Tillgänglig			
2017 - 2021	0	41	164	40	163	43	36	1,7	11	4
2012 - 2016	0	71	335	71	335	43	62	1,7	21	9
2007 - 2011	0	86	447	85	446	67	53	1,2	29	11

Antal hundar som registrerats och startat på jaktprov under åren 2012-2022

Säsong	120801- 130228	180801- 190228	190801- 200228	200801- 210228	210801- 220228	220801- 230228
Antal hundar/ antal prov	26/35	13/21	7/13	7/10	9/14	6/8
1	12	6		3	2	4
2	2	4			3	2
3	2	1	1	1	2	
0	19	6	8	4	4	1
KEP		4	4	2	3	1

Antal reg/år	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tikar (varav importer)	25	29	34 (3)	25 (6)	37 (5)	6	15 (3)	17 (2)	12 (5)	33 (5)	15 (2)
Hanar (varav importer)	27 (2)	37 (2)	32 (2)	30 (5)	40 (5)	12 (5)	16 (4)	17 (6)	13 (4)	23 (2)	21 (2)
Totalt	52 (2)	66 (2)	66 (5)	55 (11)	77 (10)	18 (5)	31 (7)	34 (8)	25 (9)	56 (7)	36 (4)

Arbetsgruppen

- Från SVÄ: Thomas Norberg, Christina Gevert, Freddy Grönlund, Katarina Eriksson
- Från SÄK AK: Joachim Gunnarsson, Åsa Juberget
- Från SKK AK: Mikaela Sandbacka, Camilla Andersson, Maija-Leena Eloranta
- Från SKK kansli: Sofia Malm, Anne Bucksch

Samarbete mellan SVÄ-SÄK-SKK

- I början av 2022 påbörjades ett samarbete mellan klubbarna.
- En enkät utformades och skickades ut till ägare i Sverige och Norge med bra respons, 253 st. svar. Innehöll frågor om hälsa och jaktegenskaper.
- Enkäten sammanställdes av SVÄ och SÄK för att sedan skickas till SKK.
- Möte 230308 där vi diskuterade målsättningen med ett ev. projekt.
- Öka den genetiska variationen, förbättra fertiliteten, minska sjukdomar, förbättra/återställa jaktliga egenskaper samt bibehålla mentalitet och temperament.
- Ett lämpligt sätt kan vara individanpassad inkorsning eftersom selektionen inom rasen är låg.
- Vilka avelskriterier anser vi vara viktiga? Finns det något vi kan ge avkall på?
- Hur bör ett avtal/kontrakt upprättas för de som köper valpar?

SKK lathund för denna typ av projekt

- Framtagen i slutet av 2022, ger ett gott stöd och beskriver olika alternativ.
- [Lathund avseende projekt för ökad genetisk variation \(skk.se\)](https://www.skk.se/lathund-avseende-projekt-for-okad-genetisk-variation)
- Ett korsningsprojekt är ett långsiktigt projekt som kräver planering, samarbete, uthållighet och inte minst engagerade uppfödare och valpköpare.
- SVÄ måste, tillsammans med SÄK, bestämma vilka krav som ska ställas på avelsdjuren i rasen, t.ex. hälsa, beteende, funktion, ålder och utvärdering av tidigare avkommor
- Vilka krav ska ställas på inkorsningsrasen? Generellt bättre att ställa högre krav på dessa än på den egna rasen.
- Innan en ev. ansökan sker till SKK ska den godkännas av SÄK.

Registrering

- Avkomma efter godkänd korsparning registreras i SKKs X-register. De registreras som Svensk Vit Älghund och får stamtavla med SX nummer, efter tre generationer av återkorsning kommer individerna att hamna i SE registret igen.
- Det kommer ett nytt X-register under 2024 som gör det lättare.
- Det går även att använda en Vit hane om det finns någon lämplig tik som vill hjälpa till.
- Kriterier för utvärdering av avkommorna måste beslutas i planeringsskedet.

- Dispens kan sökas för deltagande vid jaktprov, utställningar etc.

Innehåll i ansökan

En ansökan om att genomföra ett korsningsprojekt bör bl.a. innehålla detta

- Målsättningen
- Hur projektet ska bedrivas
- Vilka raser ska användas och motivering till detta
- Kriterier för individerna, både inom vår ras och de som ska inkorsas
- Hur avkommorna ska följas upp
- Hur förankringen hos medlemmar, uppfödare sker och hur kommunikationen ska ske
- En tidplan

VIKTIGT! Fler hundar måste ...

- Röntga HD och ED
- Delta på utställning
- Starta på olika typer av jaktprov

- Ögonlys innan parning

- Klubben har flera "morötter" för detta, lotterier och bidrag till startavgift vid jaktprov. Se mer på hemsidan om detta.

Nya avelsrekommendationer Ögon från den 1 januari 2023

- Svensk Vit Älghund bör ögonlysas innan avel
- Avelsrekommendationer: Sjuk hund, dess föräldrar och helsyskon utesluts ur avel. Eventuell avkomma till sjuk hund utesluts ur avel.
- Barnbarn till en PRA drabbad hund kan användas sparsamt till avel och då vid högre ålder. Ögonlysning innan parning.
- Ögonprojekt på SLU
- [Svenska Älghundklubben \(alghundklubben.com\)](http://alghundklubben.com)

Sjukdomsanmälan

- **”Det är ingen skam att få en sjuk hund, men det är skam att inte rapportera den!”** citat från SÄKs hemsida
- Det är mycket angeläget att rapporteringen av insjuknade hundar sker till SÄK's avelskommitté. Vi har ingen möjlighet att förhindra spridningen eller förbättra hälsotillstånden, om inte sjukdomsanmälningar kommer in. Anmälningar som godkännes skall vara undertecknade av antingen hundägaren, ägaren till fadershunden eller uppfödaren. Alla sjukdomar skall rapporteras.
- Blankett används men det kan också ske på vanligt brevpapper, bara uppgifterna är besvarade som finns på originalblanketten.
- [Svenska Älghundklubben \(alghundklubben.com\)](http://alghundklubben.com)